

FUŠ – Film u školi Vam predstavlja film

HEIDI

Studenti 2017.

HEIDI (HEIDI)

OSNOVNE INFORMACIJE

Zemlja i godina proizvodnje: 2015.

Trajanje filma: 106 min

Žanr: obiteljski

Režija: Alain Gsponer

Scenarij: Petra Biondina Volpe, po romanu Johanne Spyri

Direktor fotografije: Matthias Fleischer

Montaža: Mike Schaerer

Glazba: Niki Reiser

Uloge: Anuk Steffen, Bruno Ganz, Isabelle Ottmann, Quirin Agrippi, Katharina Schuettler, Hannelore Hoger, Maxim Mehmet, Peter Lohmeyer, Anna Schinz, Jella Haasse

Producenti: Jakob Claussen, Lukas Hobi, Ulrike Putz, Reto Schaerli

Produksijske kuće: Claussen Woebke Putz Filmproduktion, Zodiac Pictures International, Studiocanal, Teleclub, SRF

Distribucija: Studiocanal

Službena stranica filma: <http://www.heidi.studiocanal.de/>

Najava filma: <https://www.youtube.com/watch?v=UAKEF23N8uc>

Prikladno za uzrast: IV. – VII. razred OŠ

Korelacija s nastavnim predmetima: hrvatski jezik, njemački jezik, medijska kultura, biologija, geografija,...

Teme za raspravu: književnost, adaptacija knjige, promjena okoline, obitelj, prijateljstvo, priroda, grad, odrastanje, ozdravljenje, invaliditet

Festivali i nagrade:

- Bavarian Film Awards 2016., nagrada za najbolji dječji film
- German Film Awards 2016., nagrada za istaknuti film za djecu ili mlade
- Portland International Film Festival 2017., najbolji obiteljski film u sklopu popratnog programa
- Wisconsin Film Festival 2017., nagrada Big Screens, Little Folks

KRATAK SADRŽAJ

Heidi uživa u ljepoti života u Alpama i društvu pastira Petra. No, bezbrižna vremena završavaju naglo kada ju teta Deta odvodi u veliki grad Frankfurt. Tamo će se brinuti o imućnoj djevojčici Klari u invalidskim kolicima, a za taj posao Deta će dobiti novac. Osim toga, morat će naučiti čitati i pisati pod budnim nadzorom stroge dadilje. Iako će se djevojčice ubrzo sprijateljiti, Heidina čežnja za dragim planinama, kozama, djedom i prijateljem Petrom postaje sve jača. Film je najnovija adaptacija priče o djevojčici Heidi koja kao siročić živi sa svojim povučenim djedom u jednostavnoj planinskoj kolibi. Osvojio je nagradu za najbolji njemački dječji film 2016. te prikazan i nagrađen na brojnim drugim filmskim festivalima za djecu, uključujući i prošlogodišnju Pulicu u kaputu u Kinu Valli.

O REDATELJU

Alain Gsponer

Rođen je 1976. godine u Zurichu, Švicarska. Od 1996. do 1997. pohađa školu za dizajn u Bernu. Prije početka studija, radio je kao novinar na Kanal K Radiju u Aarau. Od 1997. do 2002. pohađa Filmsku akademiju Baden-Württemberg u Ludwigsburgu pri odjelu za režiju. Režira filmove za djecu i odrasle te je dobitnik mnogih filmskih nagrada. Njegov prvi srednjometražni film je diplomski rad „Kiki i Tigar“ (2002) za kojeg je osvojio nekoliko nagrada, uključujući i nagradu publike na Max Ophüls Festivalu. Alainov prvi dugometražni film „Rose“ (2005) dobio je nagradu na Hof International Film Festivalu. Režirao je i dvije adaptacije knjiga najprodavanijeg švicarskog autora Martina Sutura. 2013. godine Gsponer je započeo suradnju sa producentima filma „Heidi“, kada je radio na adaptaciji dječjeg književnog klasika „Mali duh“ (Das kleine Gespenst, 2013). Film „Heidi“ doveo je oko milijun ljudi u njemačka kina. Najnovija je filmska adaptacija istoimenog romana za koje je redatelj osvojio mnogobrojne nagrade na filmskim festivalima. Alain trenutno živi u Berlinu i radi kao scenarist i redatelj.

Riječi glumca

- „Lijepo je što Švicarska nije prepoznata samo kao zemlja proizvoda poput čokolade i sira ili bankarstva. Također smo znani po tome što imamo tu malenu djevojčicu u planinama koja voli koze i prirodu. Heidi je heroína, nevjerojatna mala osoba. Izdržljiva je i neustrašiva. Ona je djevojčica koja ne može biti slomljena, a to je nešto što djeca cijene. Johanna Spyri je pogodila poantu da Heidi utječe na ljude u različitim dijelovima svijeta. To je prvenstveno priča o potrazi za domom, identitetom, konkretnije, traženju mjesta gdje možeš biti ono što želiš i gdje želiš, mjestu koje te ispunjava.“ (glumac Bruno Ganz koji je utjelovio Heidinog djeda)

Riječi redatelja

- „Kad sam ponovno pročitao Johannin roman, bio sam iznimno uvučen u njega, posebice u prvi dio. Mnogo toga je u njemu, to je stvarno moćna socijalna drama. Ključan faktor u prihvaćanju prijedloga o ponovnoj ekranizaciji ovog filma bile su riječi mog oca, koji je rekao: „Imaj na umu da ovo nije samo dječja stvar. To je drama i za odrasle.“ Moram dodati da je moj otac kao dijete bio pastir te da je odrastao u planinama, baš kao i Petar. Zna za siromaštvo i kakva je pozadina Johannine knjige. Zato Heidi za njega nikad nije bila samo knjiga za djecu, već drama o siročetu.“
- „Ovaj materijal je jako dragocjen i otkriva mnogo o Švicarskoj. U jednu ruku govori mnogo o ljudima i ograničavanju. Govori nam o Heidi koja je podređena svojoj teti Deti

i koja je jako nesretna nakon što izgubi roditelje. Sve dok ne dođe u Alpe gdje uživa u vanjskim aktivnostima u prirodi. Imamo Heidinog djeda kojem je maleno selo u blizini Alpa previše klaustrofobično te ga napušta kako bi našao mjesto za sebe, jer ga seljani ne prihvaćaju. U drugu ruku imamo Klaru u velikom gradu, koja je zatočena u svojoj vili, što također reflektira osjećaj klaustrofobije.“

- „Priča govori o pomicanju granica kako bi se našlo mjesto u kojem pojedinac može napredovati i upravo to razvija bezvremenost u mojim očima. Ljudi su često i dalje primorani biti tamo gdje ne žele, bivaju podređeni drugim ljudima i društvenim normama.“
- „Sitni detalji su mi jako bitni. Želio sam tematizirati što znači živjeti u siromaštvu, što isključivanje znači za djeda ili, u Petrovom slučaju, što znači biti gladan. Želio sam ozbiljno uzeti ove detalje. Također sam veliku pažnju dao životu u frankfurtskoj vili; ritualima za stolom, procedurama serviranja koje su drugačije od današnjih. Također sam mislio da je bitno prikazati scene kuće Sesemannovih u kojoj provode svoje živote poput zatvorenika sa relativno malo svjetlosti i svježeg zraka. Zidovi i materijali u kući imaju prirodne motive, često su to biljke, drveće i životinje. Ova imitacija prirode postaje vrsta kaveza u vili. Bilo mi je jako bitno prikazati te društvene nijanse.“
- „Okružio sam se motivima i lokacijama te istraživao život ondje. Otišao sam u Alpe i probao iskusiti što znači ne imati vodu iz slavine i sjeći drva. Moja obitelj je imala vikendicu u Valaisu (Wallis), regiji koja je kasnije postala dio UNSECO-ove zaštite. Pričao sam sa mnogim ljudima koji točno znaju i sjećaju se kakav je bio život u planinama.“
- „Imao sam sreću što sam uspio saznati mnogo pitajući svoje rođake. Iako Valais nije Graubunden, mnogo stvari, poput načina života, čuvanja koza i mužnje, slične su kao i u Alpama. Proveo sam dugo i detaljno istraživanje. Istovremeno me fascinirala Wilhelmska era u njemačkoj arhitekturi, jer i sam živim u takvom tipu kuće. Shvatio sam da način na koji živimo u tim prekrasnim građevinama u velikim gradovima nema nikakve veze sa načinom života kakav je bio prije. „
- „Što se lokacija snimanja tiče, morali smo kreirati prostore kojih zapravo više nema. Najveći šok mi je bio kada sam shvatio da većina alpskog područja ima struje, tako da su posvuda bili dalekovodi. Na kraju smo stupove morali micati u kompjutorskom

programu. Koliba u kojoj smo snimali također nije bila u originalnom stanju. Sve stare povijesne kolibe su restaurirane više puta.“

- „Najveći izazovi snimanja su bile „fizičke stvari“. Vladati životinjama bio je ekstremno veliki izazov jer se stado koza ne može istrenirati. Drugi veliki izazov je bio taj da smo imali dijete koje smo morali nositi na ramenima, što je bila velika odgovornost. Priroda je isto bila prevrtljiva. Snimali smo po ljeti kada je trebalo biti najtoplije. Ali sjećam se da je odjednom počelo sniježiti na vrhu planine tijekom noći. Tako da smo morali čekati dok se snijeg ne otopi i nakon toga nastaviti snimati u ljetnoj odjeći.“
- „Temu i roman smo shvatili veoma ozbiljno. Naravno da je idealan svijet prikazan na kraju filma kada Klara ponovno hoda. Ali tijekom priče prikazujemo slomljeni svijet kao što je prikazan i u Johanninoj knjizi. Stvarno smo se vratili u njezine knjige, poradili na važnim aspektima ove univerzalne teme i ujedno željeli prikazati da sami sebe možemo smatrati sretnima što smo prevazišli doba kao što je prikazani način siromaštva ili mračna pedagogija koju su gospođica Rottenmeier i učitelji primjenjivali u Švicarskoj u to vrijeme.“

PRIJEDLOG OBRADJE FILMA NA SATU

Kao što smo ranije naveli, film „Heidi“ je istoimena filmska adaptacija romana poznate švicarske autorice Johanne Spyri, objavljenog 1881. godine. Djelo je prvotno izašlo u dva dijela. Prvi dio je nosio naslov „Heidine godine učenja i putovanja“, a drugi „Heidi koristi ono što je naučila“. Djelo je jedno od najbolje prodavanih knjiga ikada napisanih, te jedno od najpoznatijih knjiga švicarske literature uopće. Johanna Louise Spyri (1827. – 1901.) bila je značajna autorica dječjih romana, a njezin najpoznatiji roman je upravo Heidi. Rođena je u Hirzeli, ruralnom mjestu u blizini Zuricha te je kao dijete provodila ljetne praznike nedaleko od Chura u Graubündenu, koji joj je kasnije služio kao inspiracija za pisanje romana. Osim što je voljela pisati uvijek je govorila kako voli prirodu, pa nije bilo čudno što je velik dio vremena provodila u prirodi švicarskih Alpa. Vjerovala je kako priroda liječi, a to je pokazala i u svom najpoznatijem djelu.

Johanna Spyri

Naslovnica 8. izdanja knjige, dijela „Heidine godine učenja i putovanja“, objavljenog 1887. godine.

Kanton Graubünden, koji je spisateljici služio kao inspiracija za pisanje romana.

Prizor iz filma

Adaptacija književnog djela

Adaptacija književnog djela je prilagodba književnog djela (ili nekih njegovih dijelova) za drugu namjenu. U adaptaciji se djelo pretvara u drugi umjetnički oblik. Književna djela se najčešće adaptiraju u kazališne komade ili filmove. **Prilagođavanje književnog djela sceni se naziva dramatisacija.** Kod dramatisacije književni tekst najčešće se krati i prilagođava izvođenju u tek nekoliko različitih scenografija, koliko ih je moguće pripremiti za kazališnu izvedbu. Dijalozi i monolozi također se prepravljaju kako bi se njihov sadržaj skratio i prilagodio izvedbi, ali da se istovremeno ne promjeni ni tema ni poruka djela. U novije vrijeme popularnost kazališne adaptacije uvelike je zamijenila filmska adaptacija.

Filmska adaptacija je prilagodba književnog djela za izvođenje na filmu. Kod filmske adaptacije djelo mora biti preoblikovano kako bi se njegove književne komponente mogle zamijeniti filmskim komponentama. Svi opisi okoline i vanjski opisi likova pretvaraju se u vizualne elemente filma, monolozi su najčešće prikazani kao akcije bez riječi (iako nekada narator iz knjige može postati narator i u filmu), a dijalozi postaju razgovori u filmu. Filmska verzija književnog djela zapisuje se u scenarij, zbog čega se književno djelo često mora kratiti i preoblikovati kako ne bi bilo previše dugo u svojoj filmskoj formi. Kao i kod kazališne adaptacije, ni filmska ne smije narušiti dotadašnju vrijednost djela, ne smije mijenjati glavnu temu, karaktere likova, niti ideju književnog djela.

Nekada su filmske adaptacije književnih djela toliko uspješne, da popularnost knjige stave u drugi plan (primjerice film "Zameo ih vjetar", napravljen po istoimenom romanu Margaret Mitchell), ali filmske adaptacije najčešće su samo lošije verzije književnih djela. U najboljem slučaju, film napravljen po knjizi ima vlastitu vrijednost, pa ga je teško usporediti s knjigom, koja ima vlastitu. Jedne od trenutno najpopularnijih filmskih adaptacija književnih djela su: trilogija "Gospodari prstenova", napravljena po romanima J.R.R. Tolkiena, filmovi o Harryju Potteru, napravljeni po istoimenim romanima J.K. Rowling, filmovi o Sumrak sagi, Igrama gladi i sl. Jedna od najuspješnijih adaptiranih drama je „Tramvaj zvan čežnja“, čiji je scenarij napravljen po kazališnom komadu Tennesseeja Williamsa. Filmskih adaptacija književnih djela danas ima puno. Mnogo popularnih filmova napravljeno je po slavim književnim djelima, koja su najčešće mnogo bolja od filma, stoga i ona zaslužuju pažnju čitatelja, koji će, nakon što pogleda film i pročita knjigu, imati dvojako, ali mnogo potpunije iskustvo o djelu.

Više o filmu

Film švicarskog redatelja Alaina Gsponera posljednja je filmska adaptacija o jednoj od najpoznatijih protagonistica u dječjoj švicarskoj literaturi koja desetljećima osvaja Europu. Sa 50 milijuna tiskanih kopija, može se reći da je roman Heidi Johanne Spyri švicarski bestseller svih vremena. Nije iznenađujuće što postoje mnoge filmske adaptacije ovoga romana, počevši od 1937. godine i uključujući igrane i animirane filmove, serije te japanske anime. Da je publika bila spremna na još jednu verziju priče o djevojčici koja odrasta u Alpama sa svojim mrzovoljnim djedom, pokazuje impresivna brojka prodanih ulaznica. Film je zaradio preko 15,5 milijuna dolara samo u Švicarskoj i Njemačkoj, gdje je je izašao za vrijeme zimskih praznika.

Gsponerova adaptacija, čiji je scenarij napisala talijansko – švicarska scenaristica Petra Biondina Volpe, slijedi klasičnu strukturu romana iz 1881. godine koja prati petogodišnje siroče, kovrčavu i smeđokosu Heidi (koju je utjelovila tada desetogodišnja Anuk Steffen). Njezina teta Deta pušta je naizgled mrzovoljnom i asocijalnom djedu koji živi sam u maloj kolibi u švicarskim Alpama. U početku djed odbija tu mogućnost no teta Deta ju prisilno pušta kod njega te će vesela i znatiželjna Heidi ubrzo rastopiti djedovo hladno alpsko srce. Heidi se lako prilagođava novom životu okružena prirodom i životinjama te se sprijateljuje sa dječakom pastirom, Petrom.

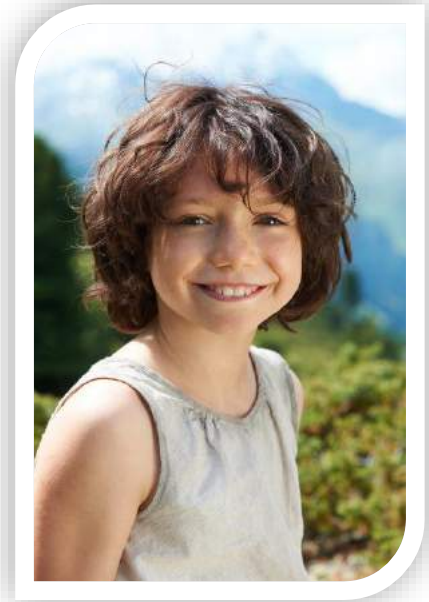
Kada Heidi navrší osam godina, vraća se teta Deta koja ju iznenadno vodi u Frankfurt. Heidina zadaća u Frankfurtu je praviti društvo djevojčici iz bogate obitelji, Klari, koja je u invalidskim kolicima, a zauzvrat bi mogla dobiti edukaciju. S obzirom na Heidin druželjubitiv karakter, ona se vrlo brzo sprijateljuje sa Klarom, no počinje joj nedostajati život u planinama. Kao i u romanu, u ovom dijelu ima prikazanih komičnih scena kada se djevojčica iz ruralnog područja prilagođava životu sa dobrostojećom obitelji u gradu (scene sa priborom za jelo, čistom odjećom itd.). Uskoro se Heidi uspijeva vratiti kod djeda, te u tamošnjem selu nastavlja školovanje. Klara joj dolazi u posjet te joj priroda, svježí alpski zrak i domaća hrana pomažu pri ozdravljenju te Klara u konačnici prohoda.

Kroz film se isprepliću mnoge društvene teme poput društvenih normi onoga doba, socijalnih podjela poput bogatstva i siromaštva, života u urbanoj i ruralnoj okolini, školovanja (neka djeca nisu imala mogućnosti za obrazovanje, djeca iz bogataških obitelji su se školovala u svome domu, imala su privatnog učitelja, pedagoške mjere su bile i fizičke primjerice šibanje po ruci kao oblik kažnjavanja), kulturnog jaza između bogatih i siromašnih po pitanju ponašanja, načina života, odijevanja, školovanja, objedovanja itd.

Karakterizacija likova

Heidi

Siromašna djevojčica dobra srca koja je u ranim godinama života ostala bez roditelja. U jednom dijelu života za nju brine njezina teta Deta koja ju uskoro odvodi kod odrješitog, usamljenog djeda na planine jer se više ne može brinuti o njoj. Heidi je vesela, razigrana i znatiželjna djevojčica koja voli prirodu i životinje. Brzo se sprijateljuje sa dječakom Petrom, a uspijeva osvojiti i djedovo srce te unosi sreću u njegov samotni i povučeni život. Kada se nakon par godina vrati teta Deta, odvodi Heidi u grad Frankfurt kako bi pravila društvo usamljenoj djevojčici iz bogate obitelji, Klari Sesemann. Heidi se i tamo uspijeva snaći, iako njezino ponašanje stvara zgražanje kod uštogljenje kućepaziteljice Sesemannovih (Heidi ne pazi kako će se odjenuti, jede bez pribora, aktivna je, trči po kući itd.). Heidi brzo počne faliti stari dom kod djeda te se na kraju uspijeva tamo i vratiti.

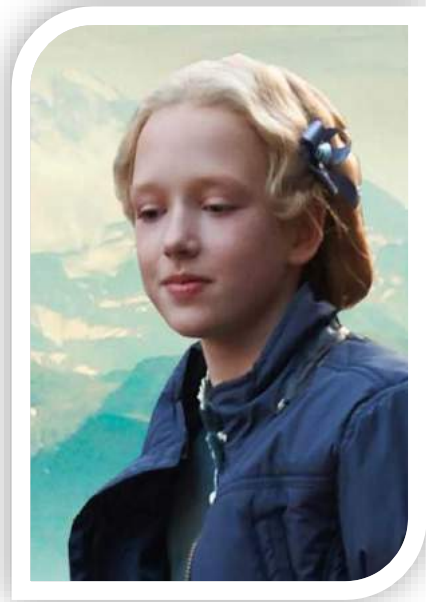
Petar

Usamljeni dječak, koji živi sa bakom i majkom u trošnoj seoskoj kućici. Radi kao pastir i nešto kasnije kreće u seosku školu. Siromašan je i često gladan te tako na početku druženja krade Heidinu hranu. Ogorčen je svojom situacijom no kada se sprijatelji sa Heidi, on živne. Kada Heidi nije s njim on ponovno biva gnjevan što mora biti sam te se ponaša grubo prema kozama. On je ljubomoran i eksplozivne naravi, kada Heidi u posjet dolazi Klara, on se ne želi družiti s njom te joj uništava kolica kako Klara ne bi mogla ići s njima na pašnjak. Unatoč ljubomori, Petar kasnije pomaže Klari i bude uz nju kada ona prohoda.

Klara

Krhka djevojčica iz bogate gradske obitelji. Nakon majčine smrti se razboljela te ne može više hodati. Dane provodi u svojoj kući te se u njoj i školuje. Kada dođe Heidi, Klara postaje vedrija te je vesele avanture. Unatoč strogom odgoju i okruženju u kojem odrasta, Klara je jednostavna djevojčica. Biva povrijeđenom kada Heidi odlazi natrag djedu, no nakon nekog vremena dolazi kod Heidi u posjet i odlično se provodi u prirodi.

PITANJA I ZADACI ZA UČENIKE/CE

Film otvara razne teme za razgovor poput književnosti, adaptacije knjige i filmske adaptacije, promjene okoline, obitelji, prijateljstva, prirode, grada, odrastanja, ljubomore, učenja, ozdravljenja, invaliditeta itd. Nakon projekcije filma i kratke emocionalne stanke, učenike treba upitati kako ih se dojmio film, što im se svidjelo u filmu, da li bi ga preporučili svojim prijateljima i prijateljicama i zašto. Nakon što iznesu svoje doživljaje, u razredu bi uslijedila istraživačka rasprava kroz niz pitanja, s time da zadatke, pitanja i teme koje nameće ovaj film, nastavnici trebaju prilagoditi dobi učenika.

Određivanje teme, mjesta i vremena radnje

1. Gdje se odvija radnja filma?
2. Znamo li vrijeme radnje?
3. Koja je tema filma? (*Zadatak po želji: Većina priča, bilo da je riječ o romanu, filmu ili stripu, sastoji se od svojeg početka, sredine i kraja. Na koliko dijelova možemo podijeliti filmsku priču? Koji su prijelomni trenuci u ovom filmu? Odredite redoslijed događaja i svakom dijelu filmske priče pridajte naslov. Shemu nacrtajte na ploči.)

Opis likova

1. Tko su glavni likovi? Koji su vam likovi ili lik najsimpatičniji?
2. Kako Heidi provodi svoje vrijeme u Alpama, a kako u Frankfurtu?
3. Kakva je teta Deta?
4. Ima li u filmu negativaca?

Rođenje prijateljstva

1. Kako je protekao prvi susret Heidi i Petra? A Heidi i Klare?
2. Što je za vas prijateljstvo?
3. Kako biste opisali pravog prijatelja? Zašto se družite baš s tim osobama?

- Jeste li čitali istoimeni roman? Ako jeste, kako vas se dojmio?
- Objasnite pojam adaptacije književnog djela. Što je filmska adaptacija?
- Na koji način se elementi književnog djela prilagođavaju u filmske elemente?
- Gdje Heidi živi s djedom? Pokažite državu na karti.
- Gdje se Heidi seli? Pokažite grad na karti.
- Opišite krajolik u kojem živi djed.
- Kakav je grad u odnosu na selo? Koje su razlike?
- Što seljani misle o djedu?
- Kako djed djeluje na početku filma? Da li se mijenja kroz priču?
- Da li se Heidi sviđa novi dom kod djeda? Obrazložite.
- Kakva je teta Deta? Da li želi dobro Heidi? (u teškoj je situaciji, pušta ju kod djeda koji je ne želi, no kasnije se vraća kako bi joj pokušala omogućiti bolji život, školovanje)
- Okarakterizirajte Klaru i Petra.
- Što mislite o sceni kada Heidi i Klara gledaju u zvijezde, možete li pretpostaviti koja je bila Klarina želja?
- Opišite ponovni susret Heidi i djeda.
- Kako film završava? Da li ste očekivali takav kraj?

Spojite povezive pojmove:

Johanna Spyri	ruralno
Alain Gsponer	pastir
Frankfurt	sir
Alpe	spisatelj/ica
Koze	kolica
Klara	redatelj/ica
Petar	urbano

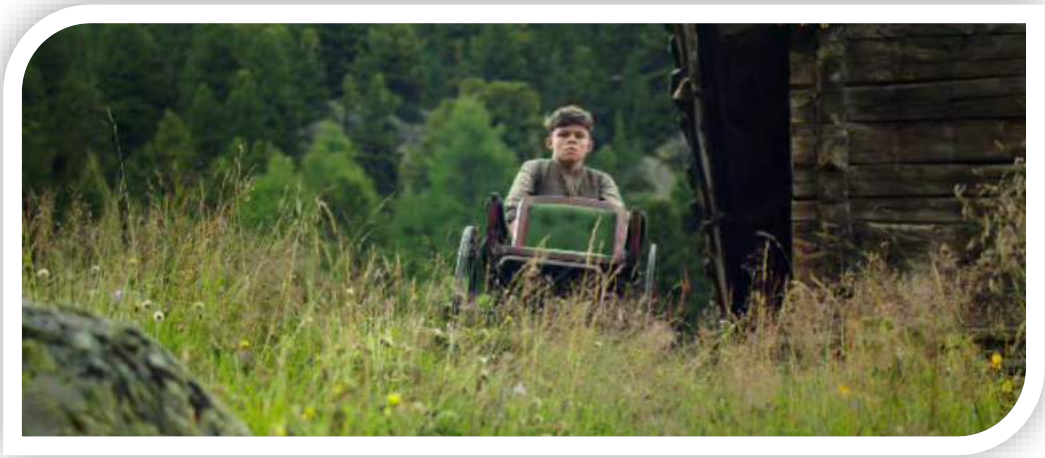
Ukratko opišite navedene scene (u kojem dijelu filma se odvijaju, koji likovi sudjeluju u scenama, kakav je njihov ishod, kakve su emocije scene izazvale u vama):

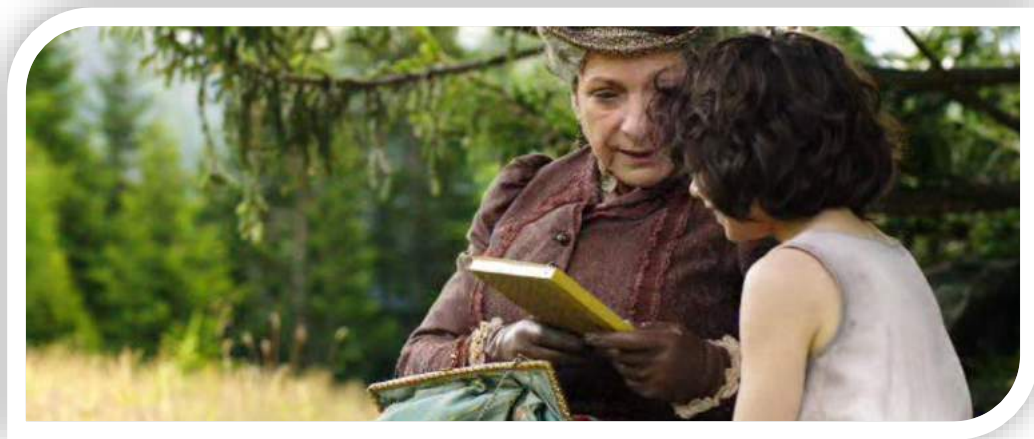

Izvori:

- <http://www.hollywoodreporter.com/review/heidi-film-review-881690>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Heidi>
- <http://www.heidi.studiocanal.de>
- <https://www.lektire.hr/adaptacija-knjizevnog-djela/>
- <https://writingstudio.co.za/director-alain-gsponer-talks-about-bringing-heidi-to-the-big-screen/>

Rezervacije termina i dodatne informacije:

Tamara Zec, koordinatorica FUŠ-a
099 493 8354 / fus@kinovalli.net

Filmska ponuda i dodatne informacije:

Tanja Miličić, voditeljica Kina Valli
222 703 / info@kinovalli.net

Edukativni materijali: Tamara Zec

Kako bi Kino Valli poboljšalo produkciju kvalitetnih filmskih naslova za djecu i mlade, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika/ica, učitelja/ica i profesora/ica. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net.

Pula Film Festival

www.pulafilmfestival.hr

KINO Valli'

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu:

Hrvatski
audiovizualni
centar
Croatian Audiovisual Centre

European Children's
Film Association
Association Européenne du Cinéma
pour l'Enfance et la Jeunesse

